

İrinotekana Bağlı Diare Gelişimini Önlemede Atropinin Önemi?

Meltem Kılıç¹, Zeynep Gündoğmuş¹, Nurhan Çalışkan¹, Elif Öztürk¹, Çetin Ordu¹

¹ Gayrettepe FNG Hastanesi

Giriş: Metastatik gastro-intestinal sistem kanserleri başta olmak üzere irinotekan kemoterapisi bir çok malign hastalıkta uygulanır. İrinotekana bağlı önemli yan etkilerden biri erken (24 saat içinde) veya geç (24 saatten sonra) gelişebilecek diaredir. Erken diare artmış kolinerjik semptomlarla birlikte gözlenir hastaların yaklaşık % 50'sinde oluşabilir. İrinotekana bağlı gelişen erken diarenin tedavisinde genellikle atropin kullanılır.

Bu çalışmada premedikasyonda uygulanan atropinin irinotekana bağlı gelişen erken diare toksisitesine üzeren etkinliği araştırılmıştır.

Materyal ve Metod: 2014 yılı içinde Gayrettepe Florence Nightingale Hastanesi Kemoterapi Ünitesi'nde uygulanan irinotekana bağlı gelişen erken diareye ait yan etkiler hasta dosyalarındaki kayıtlar üzerinden geriye dönük olarak analiz edildi. Hastalar irinotekan öncesi atropin 0.5 mg cilt altı uygulanan ve uygulanmayanlar olarak iki kolda karşılaştırıldı.

Bulgular: Toplam 54 hastanın verileri analiz edildi. Ortalama yaş 61 (37-84 ay), ortalama vücut yüzey ağırlığı (VYA); 1,72, ve ortalama trastuzumab dozu 252 mg olarak bulundu. Kadın ve erkek cinsiyeti eşit dağılmıştı. Toplam 39 (%72) hastada erken diareye ait yan etki tespit edildi. Grade 4 yan etki hiçbir hasta gözlenmedi. Ondokuz hastada grade 2-3 yan etki gözlendi. Elli dört hastanın 33'ünde (%61) irinotekan öncesi atropin uygulanmıştı. Diare gelişen ve gelişmeyen hastaların kemoterapinin basamağı, kemoterapi dozu ve infüzyon süresi açısından birbirlerinden istatistiksel olarak farkı yoktu. Erkek cinsiyete sahip hastalar, yaşı 60'ın üstünde olan hastalar, VYA 1.72'den daha fazla olan hastalar ve ECOG PS 2 ve üstü olan hastalarda diare gelişimi istatistiksel anlamda daha fazla bulundu. Atropin kullanan hastalarda atropin kullanmayan hastalara göre istatistiksel anlamda daha az diare gelişimi gözlendi(p=0.017, %61'e karşılık %91).

Sonuç: Retrospektif olmakla birlikte bu çalışmanın sonucunda; irinotekan öncesi atropin kullanımının erken diare yan etkisini azaltmada istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkili olduğu düşünülmüştür.